

Није лако пронаћи равнотежу између пораста потражње за енергијом и заштите животне средине и живог света. Међутим једнострана решења која би водила ка неповратном уништењу ових осетљивих предела нису прихватљива, јер очувана природа и екосистемске услуге које она пружа дугорочно имају велику цену.

Друштву за заштиту и проучавање птица Србије окупља појединце и институције које се брину за птице и природу у Србији у мрежу активних чланова, успоставља и одржава партнерске односе са орнитолошким организацијама широм Европе путем учествовања у заједничким пројектима. Друштво свој рад заснива на проучавању, заштити и промоцији дивљих птица и њихових станишта.

Овај летак штампан је као део пројекта "Survey and conservation of ecologically valuable limestone gorges in Serbia", који је финансиран од стране Rufford Small Grants Foundation. Циљ пројекта је прикупљање важних података о биолошкој разноврстности ових осетљивих станишта и промоција њихове законске заштите.

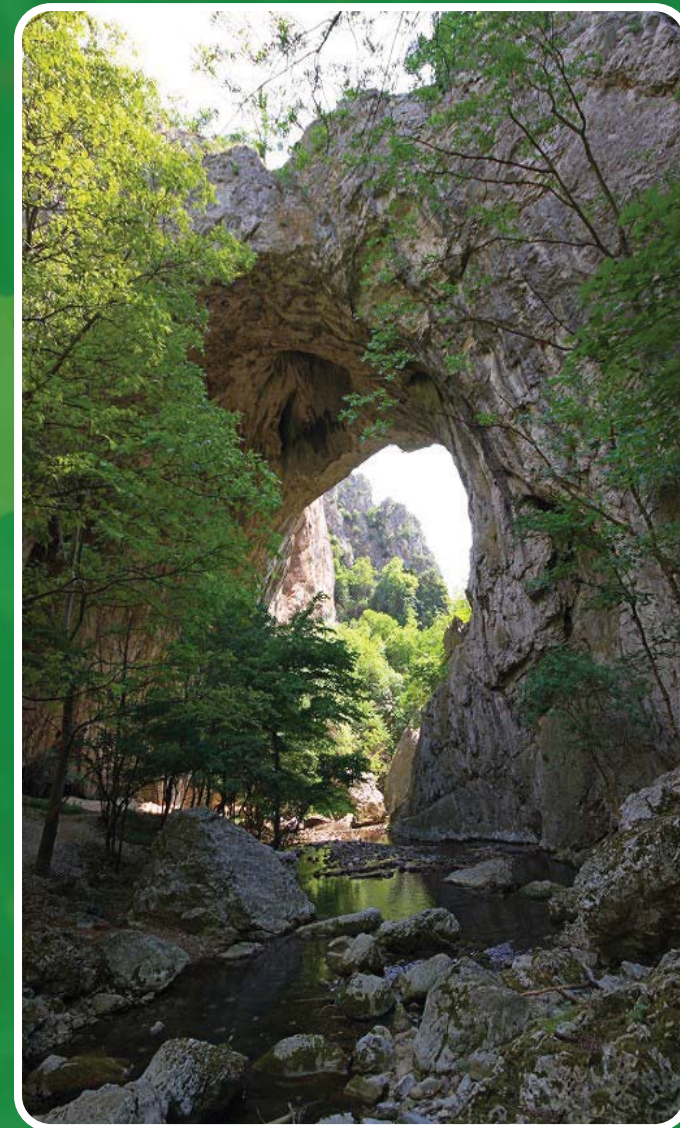
Пројекат је спроведен у сарадњи са Удружењем за одрживи развој и очување природних станишта Србије HabiProt и Друштвом за биолошка истраживања "Сергеј Д. Матвејев".

Друштву за заштиту и проучавање
птица Србије

Адреса: Радничка 20а, 21000 Нови Сад
Телефон: 021/4896-306; Факс: 021/6616-252
Е-пошта секретара: markotucakov1@gmail.com
Веб сајт: www.pticesrbije.rs
Аутор текста: Урош Пантовић

Кречњачке клисуре Србије

ДРУШТВО ЗА ЗАШТИТУ И
ПРОУЧАВАЊЕ ПТИЦА СРБИЈЕ

Кречњачке клисуре у Србији представљају изузетно важна станишта за бројне биљне и животињске врсте. Захваљујући посебном склопу еколошких услова, кречњачке клисуре су од изузетног значаја за разноликост станишта и живог света, при чему пружају уточиште великом броју ретких и ендемичних врста. Различите врсте птица, као што су: белоглави суп, сури орао,

сиви соко, пузгавац и многе друге свој опстанак дугују очуваним кречњачким клисурама. Бројне врсте биљака, међу којима је и чувена Панчићева оморика, ретке врсте дивљих орхидеја, своја уточишта нашле су управо у овим стаништима.

Треба заборавити да су кречњачке клисуре познате и по пространим пећинама и јамама, које су једна од најзначајнијих станишта за слепе мишеве. Током летњих месеци, у клисурама кроз које теку потоци и речице, могу се видети јединствени призори окупљања више врста лептира у велике групе, чак и од неколико стотина јединки.

Поред немерљивог значаја у одржавању биолошке разноврсности, кречњачке клисуре пружају вредне екосистемске услуге људима као што су: чиста пијаћа вода, богатство лековитих биљака и значајан потенцијал за развој спортског риболова и екотуризма. Клисуре су од вајкада привлачна места за планинаре, спелеологе, алпинисте и све љубитеље природе. Кречњачке клисуре, које могу подржати велику разноврсност живог света ретке су у Србији. Значајан број ових станишта је знатно, или барем делимично измењен и нарушен од стране човека.

Мали број клисура заштићен је домаћим законима, док су поједина подручја препозната као међународно значајна за биљке (ПА), дневне лептире (РВА) и птице (ИВА). Већина кречњачких клисура у Србији недовољно је истражена, тако да је у будућности потребно спроводити опсежна истраживања станишта и врста ради процене њихових вредности и могућности за заштиту.

Једна од највећих претњи овим стаништима представља планирана изградња бројних хидроелектрана. Хидроелектране имају значајне ефекте на речне екосистеме који доводе до нарушавања еколошке равнотеже и специфичне микроклиме, као и губитка биолошке разноврсности. Добро је познато да је изградња великих брана у прошлости (Ђердап, Овчарско-кабларска клисура, Увац, Лим) изазвала значајне промене у овим осетљивим екосистемима, довела до губитка читавих популација врста, губитка биолошке разноврсности и неконтролисаног инфраструктурног развоја. Услед све веће потребе за енергијом, Влада Републике Србије у будућности планира изградњу преко 400 хидроелектрана на разним речним екосистемима и клисурама. Без спровођења опсежних истраживања и израде детаљних студија процене утицаја, изградња хидроелектрана може довести до значајног и неповратног губитка живог света у овим осетљивим стаништима.

